

FILIPENSES

Pablo mexe wetfel.

1 ¹Yakha' Pablo qa na' Timoteo ðeqejkunenhei ha' Jesucristo. Hika'ał ha'ne witfaakanek t'ejuyii he' week inefefetsipji' ha' Jesucristo i'ni' ha' witset Filipos qa week hekhewe' yejełipji' he' hats yijayan ha' Jesucristo qa hekhewe' iye diáconos.^{a b}
²Pa' Intata Dios qa ha' Yatsat'ax'inij Jesucristo qu' natsiyi'ł epji' pa' qi ðe'wis qa' nikesimen iye pe' atawjetsi'ł week ekheweli'ł.

Pablo iyinjiipji' pe' hats yijayan pa' Intata.

³In hijamtijii'ł ekii ma' qa hitjijetspha'm pa' yeqe Dios:
—Łe'wisij.—

⁴Week qa k'iyinji'ij qa yeqjefetsjii'ł ej week ekheweli'ł. Qi qa ye'łe'wisjiimkii qa k'iyinji'ł epji'.

⁵Qe ekheweli'ł ðenekilijup in henfel eke' ðe'sits wi'tlijei, łata'ti'łijii in i'nk'aa ł'eku'mi'ti' qa yamijii hane'ej.^c

⁶Yakha' humtii'ija pakha' ðe'wis in neni'łji' pa' Intata qu' net'ithayiyi'ł etji', qu' hikpa' nata'łets qu' week nełuts net'ijaifik'i qu' ðe'wise' pa'qu' ejunyejeyi'ł yamijii pa' ðeqe nełu ha' Jesucristo qu' netpiltaxju' ma' qa ðe'wiisi'ija.^d

⁷Ye'łe'wisju'ha in humti aka'an, qe yakha' qi in k'esu'uni'ł qa ekheweli'ł qa ðetsifeni'łtek hane'ej in mexe hoyophełitii qa hik łunye'j iye in hewetka'xii ha' juez qu' natsfaakankii qu' net'ejuyets ke' ðe'sits wi'tlijei in yijaalija. Week ekheweli'ł ðenekilijup aka'an qe ðetsifeni'ł qa je'weekij iye pa' ðeqi'fenkeye'j pa' Intata.^e

⁸Pa' Intata nikfe'lets in yijaa'ija in qi in k'esu'uni'ł qe ta'łets pa' qi ðeqsu'unka'x ha' Jesucristo.^f

^a **1:1** Diácono ikji' ł'ifti'łts'etskii pekhewe' tenek'enhe'yipji' pe' yijayan pa' Jesús.

^b **1:1** Hch 13:9; 16:1,12-40; 20:3-6,28; 1Ti 1:2; 1Ts 2:2; Tit 1:7; 1Co 3:5 ^c **1:5** Hch 16:12-40; 1Co 9:15-18; 2Co 11:7-9; Fil 4:10,16,18 ^d **1:6** 2Co 7:1; 9:8; Ga 3:10 ^e **1:7** Ro 1:17; Fil 1:13-14,17-20,25,30; 2:17,24; 4:22; Hch 22:1 ^f **1:8** Ro 1:9; 1Ts 3:6

⁹Qa aka' k'i'yiinjijets qa k'i'yiinjij aka'an: qu' week neluts qu' net'ijaifik'i pa' e'qsu'unkaxitsi' q' pa'qu' ikfeliyaxitsi'lets iye, qa qu' aje'e' enikfe'li'lets pa'qu' ñunye'je' me ñe'wisju' me i'nñi' qu' nite' ñe'wise'ju',^g
¹⁰hats'inha qa' aje'e' enikfe'li'lets pa'qu' aqsihijkii me ñe'wisju' me i'nñi' qu' nite' ñe'wise'ju'. Ma' qa' ham pa'qu' u'axe' pe' atawjetsi' q' qa' hame' iye pa'qu' nit'ihij ewets qu' u'etsi' q' amli'ihijii pa' ne'ñu' hatse' qu' netpiltaxju' ha' Jesucristo.^h

¹¹Qe ta'lets in hats qu' notpo'oj hatse' pe' atawjetsi' ekewe' ñe' pa' yatsathen ikji' pe' ñaqsi'jihijkii in yaqamax pe' ñe'sits. Hik ekewe' jiyelisij ha' Jesucristo qe qa' niwqinhet pe' intawjets pa' Intata qa ene' inejil qa' nit'ij: —Qii'ija pa' Dios.—ⁱ

Pa' yila'x ewi'He in t'ejuyets pa' Cristo.

¹²Ye'efets, hisu'un qu' enikfe'li'lets in yijaa'ija aka' yijunye'jkii hane'ej in hoyophehitii ta'lets in t'ijaifik'i ekewe' ñe'sits wi'tlizei.^j

¹³Qe in hoyophehitii ta'lets ha' Cristo, he' week oq'opheñetsilets ye'ej ne' palacio qa hekhewep iye nikfe'lets aka'an in ta'lets ha' Cristo.^k

¹⁴Yaqaamij qu' weeke' he' ine'efetsipji' in hats les qi in wetjumti'etsha ha' Yatsat'ax'inij, qa we'nt'unhet nite' nijiwei in nifel ke' ñe'sits ñe'lijei qe ta'lets in ho'yophehiti'yipji'.^l

¹⁵Yijaa'ija in na' he' uja'x in nifeltax ha' Cristo qa teqemtsen'etax yiwetskii, ewi'He in wo'taxii qu' les netsu'unhetii. Qa na'he hekhewep iye in nifel ha' Cristo qa yaqsi'jju'ha yijat'ij in nifel.^m

¹⁶Enewe'en in nifel qe ta'lets in yisu'un ha' Cristo qa yakha' iye, qa nikfe'lets iye in yakha' heinekumhi'yijji' qe qa' heiweyik'i kekhe'we' ñe'sits wi'tlizei in tefelhitii.ⁿ

¹⁷Qa hekhewep'e in nifeltax ha' Cristo qa ewi'He in yisu'untax qu' week niwqinhetji', qa in nifeltax ha' Cristo qa nite'we weekij pe' ñatawjets in nifeltax. Enewe'en yumtitax qu' lees natsawtshetenij aka'an in hoyophehitii.^o

¹⁸¿Qa inhats'ek? Inye'jtu', qe qu'nte' yijaaye'taaja in nifel ha' Cristo i'nñi' qu' yijaayi'ija qu' nenfel, qa ñunye'j jil'ij iye in tsi'sinheti'mkii, qe in tefelhitii ha' Cristo hik aka' les tsi'sinheti'mkii qa nite' yili'ij qu' ye'ñe'wisi'imkii,^p

¹⁹qe tsikfe'lets pe' iyinheyejeyi' q' pa' ñeqi'fenkeye'j iye pa' ñe'qespirit'u ha' Jesucristo qu' nats'atsjil'infik'i hatse'.^q

^g 1:9-10 Ro 12:2; 1Co 13:1; 15:58; Ef 5:17 ^h 1:10 2P 3:1; Hch 24:16; 1Co 10:32; Fil 1:6,15

ⁱ 1:11 Mt 3:8; Ga 5:22; Ro 1:17; Lc 9:32; Jn 17:24; 2Co 3:18; 2P 3:18 ^j 1:12 Mr 13:9;

Hch 21-26 ^k 1:13 Flm 10 ^l 1:14 Lc 8:21; Jn 18:32; Hch 17:11; He 4:12 ^m 1:15 Ro 1:29;

Tit 3:9 ⁿ 1:16 1Co 13:1 ^o 1:17 Ro 2:8 ^p 1:18 1Ts 2:5 ^q 1:19 Job 13:16-18; Ga 5:25;

Hch 16:7; Ro 8:9; 1P 1:11

- 20 Qu' haifaakanhettiitax hatse' qi in hisu'untax qu' nite' hit'i'ij pa'qu' netswepinhetkii. Nite' ts'ijiwei qe hisu'un hatse' ka' hayiitsle yeqfene'yij in hiwqinhetji' ha' Cristo qa pakha'le qu' yijunye'je'kii me hailanhetii me nite' hailanhetii.^r
- 21 Qe yakha' in hit'ijets in yi'la'x t'ejuyets ha' Cristo qa qu' hawa'm ma' qa hats tsaxij.^s
- 22 Qa qu' mexele yi'la'xe' qa' olotse' pe'qu' leye' qu' he'yithayii. Qa hik ta'hijupi' nite' tsikfe'lets tekpa' qu' he'yeku'mi' ene' wetsjuk me i'nhi' qu' mexe yi'la'xe' me i'nhi' qu' hawa'm.^t
- 23 Qi in tsitayek'estaxji' enewe' wetsjuk, qa in hisu'un qu' hak qa' ha'nijup ha' Cristo hik aka' qa les hisu'uunija,^u
- 24 qa qu' mexe yi'la'xe' qa lunye'j j'i'ij iye qe les te'wis qu' k'efeni't.
- 25 Tsikfe'lets in les te'wis aka'an, nite'tek hailanhetii, ma' qa' ha'ni't etji'teje'mkii iye qa' k'efeni'tij iye qu' les net'ijafik'i qu' enikfe'li'tets qa qi qu' e'le'sitsi'ihimkii in nite' teqeku'ul ha' Cristo.^v
- 26 Qu' e'tswentaxi't iye qa' les qi qu' ne'sinheti'hi'mkii in hijayani't ha' Jesucristo qe ta'tets qu' e'tsweni't iye.^w
- 27 Ewi'He qu' aqsiihijkii qu' ejunyejeyi't pa' hats yit'ij ke' te'lijei ha' Jesucristo hats'inha qu' natsamtaxi't ei i'nhi' qu' nite' natsame'taxi't ei qa hatsle qu' nek'ie'ej pa'qu' ejunyejeyi't, ma' qa netsikfe'lets in nite' hili'ihij in ewi't la'ni'hiji' in tent'unhetihij in nite' teqeku'ulik'i ke' te'sits wi'tlijei.^x
- 28 Qa nite' iye tenijiweyihik'i pa'qu' nijiweikittaxihijkii pekhewe' yijayan pe' tujtseikal. Aka'an in yaqsiihijkii pekhewe'en qa jutsiqaxij in yamii hatse' pa' qi lawak pa' Dios. Qa ekheweli't in nite' tenijiweyihik'i qa jutsiqaxijek in lamihii hatse' pa' witi'la'x nite' yili'ij. Ha'ne witi'la'x nite' yili'ij ta'tets pa' Intata.^y
- 29 Qe ekheweli't nite' ewi'He in h'estiyihij qu'nte' eqeku'yi't ha' Cristo qe h'estiyihij iye qu' aats'e'elij pe' wekwek qe ta'tets in hijayani't.^z
- 30 Qu' aats'e'elij pe' wekwek hik qu' lunye'je' ka' hats te'tsweni'tij, kakha'an hane'ej menjiit h'impie'elijkii iye in yijunye'jkii.

Pa' nite' witiwqiye'jji' qa pa' Cristo in qiji'.

2 ¹Enikfe'li'tets ha' Cristo in jiyakaklin, qa jiyisimetsin iye pa' teqsu'unka'x inj, qa jiyisu'unkeninijji' iye in ewi't ju'uniji' qe ta'tets

^r 1:20 Hch 23:6; 1Ts 1:3; 1Jn 5:12; Jn 8:51 ^s 1:21 Ro 8:38-39; 14:7-9; Ga 2:19-20; Fil 1:11,15; Col 2:6-3:11; Fil 3:7 ^t 1:22 Mt 3:8; Ro 1:13; Ga 3:10; 5:22; Mr 14:6; Stg 2:14-26
^u 1:23 Ro 6:8; 2Co 4:14; 13:4-5; 1Ts 4:14; 5:9-10; Jn 12:26 ^v 1:25 Mt 8:10; Hch 3:16; Ro 1:8; 1Co 2:5; Ga 2:16; 1Ti 1:2; He 4:2; Jud 3 ^w 1:26 1Co 15:58; Ro 16:7; Ef 2:6; 1P 5:14
^x 1:27 Hch 23:1; 1Co 16:13; Ga 5:1; Fil 4:1; Ef 6:13-17; 2Ts 2:15; Jn 11:52; 1Ti 3:9; 4:1,6; 5:8; 6:10,21 ^y 1:28 1Co 16:9; Mt 7:13; Ro 9:22; Hch 4:12; 2Co 7:10; He 5:9 ^z 1:29 Mr 11:24; Jn 3:16; Hch 10:43; Ro 10:9; 1P 1:8-10

in na'l inittji' pa' Espiritu Santo, qa jiyoksi'wenkeninij iye in qi in jiwet-su'un qa jineq'elet wetju't iye.^a

²Qa hik ta'hijupi' otspohetihij pa' witisaxi'mkii qu' aqsiihijkii qu' ewi'le'le pa'qu' aqjamtikineyejeyi'ihkii, qu' ewi't ni'ilijji' qu' mewet-su'uni't, qa qu' ewi't ni'ilijji' pa'qu' umti'it qu' le'wise'.^b

³Hasu'uj pa'qu' netqethenju' qa na'aj weniwqinhet iye. Hasu'uj weniwqinhetit' yijat'ij week ewi'ei ekheweli't aqsiihijkii qu' hik lunye'je' qu' lees qitse'ji' pekhewepe' qa akha'le qa nite' e'qiye'ji'.^c

⁴Hasu'uj pa'qu' lakha' ye'le lete'm qu' natjamtihi'ij letets pe'ye' week yijat'ij qu' nijamti'ijets.^d

⁵Pe' aqjamtikineyejeyi'ihkii hik lunyejeje' pa' laqjamtikineye'jkii ha' Jesucristo.

⁶Lakha' in hik luk'etaxji' pa' Dios qa nite'le weniwqinhetij aka'an.^e

⁷Lakha' yiwejin pa'aj pa' luk'etaxji' ma' qa hik lunye'j qu' witqejkunenek'e. In te'wenhetii hik lunye'j ene' week jukhew.^f

⁸Qa in te'wenhetii in hik lunye'j ene' week jukhew, qa lakha'le qa nite' yisu'un qu' neniwqinhetji'. Lakha' tek'eenetsha pa' Intata yamijii in wa'm, yamijii in wa'mjipha'm pe' cruz.^g

⁹Qa hik ta'hijupi' pa' Intata in qi in yiwqinhetji' hakha'an ma' qa tisij pa' witi week t'anipji' pe' witiyits.^h

¹⁰Hats'inha qu' netpiikaxtii ka' hii Jesús qa week *nonokok'enju'kii* (Is 45:23) na' wa'sji' qa ha'ne week sehe' epji' qa pa' te'weiju' ha'ne sehe' epji'.ⁱ

¹¹Ma' qa' week qu' nit'ijets ha' Jesucristo in hikha' week tenek'enhe'yij, qe qa' neniwqinhetji'ha pa' Intata Dios.^j

Hik ejunyejeji't qu' analiti'hipji' ha'ne sehe' epji'.

¹²Yejejets, ekheweli't nite' hili'ilij in h'ek'eni'tets, nite' iphu'hi'ii qa ha'njiit' etji'teje'm qu' ek'eni'tets, les in qi in h'ek'eni'tetsha hane'ej in nite' ha'ntaxi't etji'teje'm. Weeki'ijha pe' atawjetsi't qu' e'mehe'yi'ihijha qa' e'nijiwe'yi'hiju'tha iye pakha' qu' nelini't hatse' wit'ikheyi'j yamii na' wa's^k

¹³qe pa' Intata hikpa' t'ithayiyi't etji' ma' qa hisu'uni't qa laqsi'ji'hijkii pa'qu' nisu'un.

^a 2:1 Ro 5:8; 15:30; 2Ts 2:16; 1Jn 3:16; 4:9-10,16; 1Co 12:13; 2Co 13:13; Ef 4:3; Col 3:12

^b 2:2 Ro 12:16; 15:5; 2Co 13:11; Fil 4:2; 2Ts 1:3; 1Jn 3:16; Jn 11:52 ^c 2:3 Ro 2:8; Ga 5:26; Col 3:12; Fil 3:8; 4:7; 1P 2:13 ^d 2:4 Ro 15:1; 13:1; Lv 19:18; Mr 10:45; 12:31; 1Co 10:24; 13:5; Fil 2:21 ^e 2:6 Is 9:6; Jn 1:1,14; 20:28; Ro 9:5; Col 1:15-16; Tit 2:13; He 1:2-13; 2P 1:1; 1Jn 4:14-15 ^f 2:7 Mt 20:28; Mr 9:12; 10:45; 2Co 8:9; 13:4; Is 42:1; 53:12; Jn 1:14; Ro 8:3; Ga 4:4; 1Ti 2:5; He 2:17 ^g 2:8 Lc 23:26; Fil 3:10 ^h 2:9 Is 52:13; 53:12; Dn 7:14; Hch 2:32,33; 5:30,31; Ef 1:20-21; He 2:9 ⁱ 2:10 2Co 5:1; Ef 1:10,20; 2:6; 3:10; 6:12; He 3:1; 12:22; Mt 28:18; Ap 5:13 ^j 2:11 Is 45:23; Ro 10:9; 14:11; 1Co 12:3; Lc 9:32; Jn 17:24; 2Co 3:18; 2P 3:18 ^k 2:12 Flm 1; Mr 1:27; Hch 16:14,32,33; Ro 6:12

14 Week pa'qu' aqsi'ji'hijikii, hasu'uj qu' ejefitenhetsi'i'l qa hasu'uj iye qu' ek'elēnhetsi'i'l

15 hats'inha qa' hame' pa'qu' nit'i'hij ewets qu' ijanilik'i in hijayani'l qa' hame' iye pa'qu' u'l'axe' qu' na'ni'l etji', ekheweli'l tēlits pa' Intata ham tēq'inyejeje' i'nji'ju' enewe' nite' yatsathen qa u'l'ets iye. Enewe'en in tēnetsji'hil' ekheweli'l qa hik ejunyejeji'l qu' o'footekiya'i'l ha'ne sehe' epji'.^m

16 Eni'l'pha'm eke' wi'tlijei t'ejuyets pa' witi'lax, hats'inha qu' namtaxets pa' tēqe nēlu ha' Cristo qa qi qu' ye'le'wisi'imkii, qe na'l pa' weju'hij in hik tūnye'j qu' qi qu' hekuma'xkii in he'yithayii'.ⁿ

17 Qa qu' hailanhetii hik qu' yijunye'je' na'aj wino qe wa'natsi'yipji' na'aj inqam'et testi'yij pa' Intata (sacrificio) qe ta'hets in nite' tēqeku'u' ha' Yatsat'ax'inij. Qa hik ta'hijupi' in ye'le'wisi'mkii qa hisu'un qu' e'le'sitse'jihi'mkiyek'.^o

18 Qa hik tūnye'je' ekheweli'l qu' e'le'sitsi'ihimkii qa' isu'unjiitēk qu' ye'le'wisi'imkii.

Pe' wetsjuk pekhewe' yi'fen pa' Pablo.

19 Qu' tēxke'yi'ij ha' Yatsat'ax'inij Jesús qa' aje'e'l he'nukin ha'ne Timoteo, hats'inha qu' ye'le'wisejiim kiyek qu' nek'imp'iyetaxij pa' ejunyejeji'l'.^p

20 Ham pakhape' qu' hik tūnye'je' nakha'an in yijamti'hij eikii pa'qu' ejunyejeji'itkii,

21 qe week hekhewep woti'ikii pe' tēkhewelē in yisu'un qa nite' pa' yisu'un ha' Jesucristo'.^q

22 Hats tēnikfe'li'tets ha'ne Timoteo in weju'hij ka' tūnye'j, qe tākha' hithayiki'l ka' wit'ithayijkit t'ejuyets ke' tē'sits wi'tlijei, hik tūnye'j na'aj wita's in t'ithayi'yi'l na'aj tātata.

23 Qa hik ta'hijupi', q'axqe qu' aje'e'l he'nukin hatse' ha'ne Timoteo qe mēxe qu' heik'eni'hik'uikii pa'qu' nit'ij pe' wit'alhei.

24 Tsikfe'lets ha' Yatsat'ax'inij qu' tēxke'yi'ij qa' yakhaayi'ija qu' aje'e'l natsami'l ei hatse'.^r

25 Qa hane'ej qa humti qu' mēxe henpilhenin eku'n iye na' Epafrodito, yejeje'epji' ha' Yatsat'ax'inij, qi iye in yisu'un qu' netsi'fen, yi'fe ej iye in hawatlani'l pa' u'l'ax, hik ha'ne ukinek'il iye, ma' qa tsi'fenij pa'qu' tūnye'je'te'.^s

26 Tākha' qi in neqwenkeyutaxi'l ej iye e'weeki'l qa yitawje'meten iye qe nikfe'lets in t'iy'e'hij pa'aj in wanqaats'e'.

^l 2:14 Jn 7:12; Hch 6:1; 1P 4:9; 1Ti 2:8 ^m 2:15 Lc 1:6; 3:5; Mt 10:16; 17:17; Ro 16:19; Jud 24; Hch 2:40; 1P 2:18; Dt 32:5 ⁿ 2:16 Lc 8:21; Jn 18:32; Hch 17:11; He 4:12; Ro 2:17; Ga 6:4; Fil 1:6,15,26 ^o 2:17 Fil 1:7; Ex 25:29; Nm 28:7 ^p 2:19 Lc 24:3; Hch 16:1; 1Ti 1:2
^q 2:21 Ro 15:1; 2Ti 3:2; 1Co 10:24; Fil 1:15 ^r 2:24 Fil 1:7 ^s 2:25 Fil 4:18; Mt 6:8

27Qa yijaa'ija anek in wanqaats'etax, yaqaamij qu' nawa'm, qa pa' Intata qa neq'eletij qa nite' ewi'He in neq'eletij qe yakha' iye neq'eletiyij iye hats'inha qa' nite' na'ni' ipji' iye pa' yikameta'xkii qu' nek'ika'me'tkii iye.

28Qa hik ta'hijupi' in aje'e' qu' he'nukin, hats'inha qa' i'weni't iye ma' qa qi qu' e'le'sitsi'ihimkii iye qa yakha' qa' nite' qi qu' yitawjemet'e.

29E'le'sitsi'ihimkii qu' mewetfeltaxihim na' inejefe'epji' ha' Yatsat'ax'inij qa' iwqinheti't iye pekhewep hik ñunyejei nakha'an.

30Qe hats yaqaamij qu' nawa'm qe ta'tets in t'ithayi'yi'm ha' Cristo, ñakha' nite' na'ñewek qe ta'tets in yisu'un qu' naqsi'j ye'mijkii ka' ekheweli't nite' e'weju'hi'ij qu' aqsi'ji't ye'mijkii.^t

Pablo qa tetfeliki.

3 ¹Ewi'hi'ij yejefets, e'le'sitsi'ihimkii in ta'tets ha' Yatsat'ax'inij. Yakha' ñeke' iye qu' ewi'ij qu' hika' iye ka' hayiits hika', nite' huteni, qa ekheweli'it qa les ñe'wisek qu' epi'ye'elik'i iye qe qa' les matjanitheni't.^u

²Jehi'ijut' hekhewe' hik ñunyejei nunajits, qa u'tets iye maestros. Jehi'ijut' iye hekhewe'en qe yisu'un iye ka' nite' yijaa'ija circuncisión qe in yiwu'mtax ñaxpa's qa nite'le yijayaanija pa' Intata.^v

³Qe inekhewel na'l ine'm pa' yijaa'ija in circuncisión qa intawjetsleji, qe pa' Espíritu Santo in in'initji' qa hikpa' jiyamitets pa' Intata qa jintewqinhet qa je'le'sitsi'imkii iye in yatsat'ets'inij ha' Jesucristo. Inekhewel nite' jiwetjuntijets ha'ne i'nese'n qu' jinamii pa' Intata.^w

⁴Yakha' iye ñeke'tax qu' haqsiijkii qu' hetjuntijets ha'ne yese'n (circuncisión) qu' hiwqinhet pa' Intata qa lesle qek haqsiijtaxijkiiha aka'an.

⁵Yiwu'm ñammi's ñaj ñoso' (circuncisión) in hats ocho (8) ñe'qe ne'uttsfik'i, hik aka' yinifeny'e. Yakha' Israel ñe'ite'. Yakha' hata'tets pe' ñawa'mhitsik'i ta'tets pa' Benjamin'ik'i. Yakha' ham hami'ik'ui in ye'hebreo'ija.^x Qa in t'ejujets ka' ley, qa yakha' qa ya'fariseotax.^y

⁶Qi in hisu'untax pa' Dios qa tsi'weihiyutaxik'i, ma' qa hanawitjtaxju' hekhewe' yijayan ha' Jesús qe humtitax qu' net'ejujijut' ha' Jesús pa' Dios. Qa in t'ejujets ka' ley, qa yakha' qa hik yijunye'j qu' hatsa'then.^z

⁷Qa week ekewe' humtitax qu' natsaxinenij hatse', qa hane'ej qa hats tsikfe'lets in ham weju'hi'ij qe ta'tets in wa'm yifi pa'aj ha' Cristo.

⁸Qa nite' uja'x'e ekewe'en qe weekji' iye in hats ham weju'hi'ij qe ta'tets ka' ham yafits'e' in ham ñunye'ji'ijut' kakha'an in tsikfe'lets ha'

^t 2:30 Mr 14:6; 2Co 9:8; Ga 3:10; Stg 2:14-26 ^u 3:1 Ro 12:12; 2Co 6:10; Fil 1:18

^v 3:2 2Co 13:7 ^w 3:3 Ga 6:15; 5:25; Ro 8:4; 16:7; 1Ti 3:16; Ef 2:6; Fil 1:1,15; 1P 5:14

^x 3:5 Aka' hebreo ikji' iye Israel. ^y 3:5 Gn 17:12,25; 21:4; Lv 12:3; Lc 1:59; 2:21; Ro 9:6;

Sal 68:27; Hch 5:34; 22:3; Ga 1:14; 5:4 ^z 3:6 Hch 22:2-5; 26:9-11; 1Co 15:9; 1Ti 1:13;

2Ti 3:12; Ro 3:21; 7:9-10; 9:31; 10:2,4-5; Ga 1:13; 2:21; 3:21; Lc 1:6

Yatsat'axyij Jesucristo. Hikha' ta'lets in hats ham weju'hi'ij eke' weekji', qa hane'ej qa hats hik yeqjunyejeyij qu' yeqe'iliye' qe ta'lets in tsikfe'lets ha' Cristo hik aka' les weju'hij yijat'ij qa t'anipji' eke' weekji'.^a

⁹Hane'ej qa hats ha'nji'teje'm hakha'an. Qa hats tsikfe'lets in ham ye'm pa' yatsathen in haqsi'jtaxijkii ke' t'ejuyets ka' ley, qe pa' yatsathen in na'l ye'm ta'lets yijat'ij pa' nite' yeqekuye'jjij ha' Cristo. Pa' yatsathen ta'lets pa' Intata qa jintesti'yij qu' nite' jinteqekuye' ha' Cristo.^b

¹⁰Ma' qa hane'ej qa hisu'un qu' les netsikfeeletsha hakha'an qa hisu'un iye qu' les netsikfeeletsha iye pa' qi let'unha'x qe in hats wa'mtax qa ila'xle iye. Qa hisu'un iye qu' hakijets in qi in yaats'e'ej kekhewe' wekwek qa' namli'ijii qu' hawa'm in lunye'jek lakha' in yamli'ijii in wa'm,^c

¹¹hats'inha qa' leke'ye' qu' natsamets pa' lilijii hatse' pe' hats naxtaxju'.

¹²Hane'ej nite' leke' qu' hit'ijets qu' hats week haqsi'jjijkii qa nite' leke' iye qu' hit'ijets qu' hats hatsa'then, qa hatsle hakli'ij qa' natsamli'ijii qu' nasqhat'etsij kekhewe' hats tselisij ha' Jesucristo qu' haqsi'jjijkii.^d

Inekhewel wa's iniilets.

¹³Yegefets, yakha' nite' hijamti'ets qu' hats week natsqhat'etsij, qe ewi'He ka' haqsi'jjijkii: qu' hasu'uj hijamti'ets kekhewe' hats ha'yanji' le'sits haqsi'jjijkii, he'nt'unhetii yijat'ij qu' natsametsji' pakha' mexe hamik'ui qu' haqsi'jjijkii,^e

¹⁴hats'inha qa' week natsqhat'etsij ma' qa' nana'l pa'qu' yinisit'e' qu' natsaxij pakha' leqisiti'ij pa' Intata qu' natyaitaxii pekhewe' tek'enets ha' Jesucristo.^f

¹⁵Qa hik ta'hijupi' inekhewel pekhewe' hats t'unitsijha, week injunyejeye' qu' ji'nt'enji' pe' inaqjamtikineyejeikii aka'an. Qa qu' nana'l pe'qu' nite' nene'ji' pe' laqjamtikineyejeikii aka'an, qa pa' Intata qa' nikfelitets pekhewe'en in nite' hik lunyejei pe' inaqjamtikineyejeikii.^g

¹⁶Qa leste le'wis qu' jintaqsi'jjijkii week ewitei inekhewel pakha' luk'e' pa' hats leke' qu' jintaqsi'jjijkii qa' juufte qu' net'ijaifik'i.

¹⁷Yegefets, ojonketi'ik'i ka' yijunye'j qa' ojonketi'ik'i iye pekhewe' yojonketik'i aka' yijunye'j.

¹⁸Qe olots pekhewe' hik lunyejei aka' hats olotsij in henfeltaxi'n qa hane'ej qa' hiyeketijets iye qu' hit'ijets ma' qa hats yaq'apyijkii, in lekhwel hik lunyejei qu' t'ejuihifetsi'ij pe' leqe cruz ha' Cristo.^h

¹⁹Enewe'en yamii hatse' pa' qi lawak pa' Intata. Enewe'en pakha' leqe dios pakha'an: in yisu'un pa'qu' lunye'je' eke' wekwek. Yiwqinhetji'

^a 3:8 Jn 17:3; 2Co 4:6; Ga 4:8-9; Fil 1:15; 2:3; Col 2:2; 1Jn 4:8; 1P 3:1 ^b 3:9 Ro 3:22; 10:4,5; Ga 2:21; He 11:7 ^c 3:10 Ro 6:5; 8:17,36; 2Co 1:5-7; 4:7-12; 12:9-10; Col 1:24; 1P 4:13; 5:1,9; Ga 6:17 ^d 3:12 Jn 1:5; 12:35; Ro 9:30; 1Co 9:24; Ef 3:18 ^e 3:13 Lc 9:62; 17:31 ^f 3:14 Ro 16:7; Fil 1:1,15; Ef 2:6; 1P 5:14 ^g 3:15 Lc 10:21 ^h 3:18 Lc 23:26; 1Co 1:17; Ga 6:12

pekhewe' leke'tax qu' niwepinhetkii in yaqsiijkii. Ewi'He in yijamti'ets pe' wekwek i'nipji' ha'ne sehe'.ⁱ

²⁰Qa inekhewelle qa wa's iniitets hikpa' ta'hii hatse' ha' hane'ej jit'otki'ik'ui Eqi'ina'x, Yatsat'ax'inij Jesucristo.

²¹Lakha' yi'nk'aihit hatse' enewe' if'iljetsits i'nesenits ma' qa' hik lunyejeje' pa' l'ese'n in qiji' qa' nit'iji' pa' let'unha'x, hikpa' let'unha'x yejelik'ui ene' week jite'wen qa pe' nite' jite'wen wekwek.^j

4 ¹Hik ta'hijupi' mattsathenketi'iiha ha' Yatsat'ax'inij. Yejefets, ekheweli'l' qi in k'esu'untaxi'l' qu' k'eweni'l'. Ekheweli'l' ta'hil' ewets iye pa' yisa'xi'mkii. Qa ekheweli'l' iye hik ejunyejeji'l' pa'qu' yinisit'e'.^k

Pablo yisu'un qu' le'sitse' wetju'l' pe' wetsjuk efuts.

²K'iynijets ke' Evodia qa kekhe' iye Sintique qu' yape ewi'l' na'niji' iye qu' witjefekiyi'ipji' iye ha' Yatsat'ax'inij.

³Qa akha', le'wis yithayife, k'iynij ewets qu' iftits'ets enewe' efuts qe hik enewe' iye qi in ikifikii in t'ithayii in henfel ke' le'sits wi'tlijei qa ha' Clementeji'ij iye qa hekhewep. Enewe'en qi in tsi'fenij ka' haqsi'jikkii. Pe' liyits hats i'nji'teje'm pa' witfaakanek t'ejuyets pa' witi'la'x nite' yili'ij.

⁴Hasu'uj ili'ihij qu' e'le'sitsi'ih'i'mkii in ta'lets ha' Yatsat'ax'inij. Ewi'hij iye qu' hit'ij. Hasu'uj ili'ihij qu' e'le'sitsi'ih'i'mkii.

⁵Les le'wis qu' mowo'ohii qu' week nenikfe'lets in l'ineqsu'uni'l'. Pa' Yatsat'ax'inij hats met.^l

⁶Hasu'uj pa'qu' natawje'meten. Qa qu' natawje'meten pe'ye', qa' iyiiiniha pa' Intata qa' iynijets iye pa'qu' hame'em qa' itjijetspha'm iye le'wisij.

⁷Ma' qa pa' Intata qa' nelisij pa' wit'ikesimeya'x, hikpa' wit'ikesimeya'x ham pa'qu' nenikfe'letsha. Pa' wit'ikesimeya'x qa' nejetets pa' atawe'j qa pa' aqjamtikineye'jkii iye qe hijayan ha' Jesucristo.^m

⁸Hatse', ewi'Hi'ij yejefets, ewi'He qu' ijamti'ilets pa' yijaa'ija, ewi'He qu' ijamti'ilets qu' le'wise' pa'qu' ejunyejeji'it, ewi'He qu' ijamti'ilets pa' yatsathen, ewi'He qu' ijamti'ilets pekhewe' wekwek hamitsji' pa'qu' u'axe', ewi'He qu' ijamti'ilets pekhewe' le'wis in jit'ekumets, ewi'He qu' ijamti'ilets pakha' qu' ninikfe'l' in le'wis wekwek i'nhi' pakhape', qu' nana'l' pakhape' iye qu' ne'weju'hij pe'ye' i'nhi' pa'qu' ne'weju'hij qu' jintefel qa hikpa' qu' ijamti'ilets iye.ⁿ

ⁱ 3:19 Lc 14:10; Jn 5:41,44; 8:50,54; 12:43; Ro 9:4; 1Co 11:15; 2Co 6:8; 1Ts 2:6

^j 3:21 1P 5:4; 1Co 6:13; 1Jn 3:2 ^k 4:1 Ap 12:1; Ro 14:4; 1Co 16:13; Fil 1:27; 2:2

^l 4:5 1Co 16:22; Fil 1:6; He 10:24-25; Stg 5:8; Ap 1:7; 3:11; 22:20 ^m 4:7 Ro 16:7; Fil 1:1,15; 2:3; Ef 2:6; 1P 5:14 ⁿ 4:8 Jn 8:14; 1Ti 3:8,11; 5:22; Tit 2:2,5; Ro 1:17; 2Co 7:11; 11:2; Stg 3:17; 1P 2:9; 3:2; 1Jn 3:3; 2P 1:3,5

9 Kekhewe' k'ikfelititets qa h'eku'mi'hi' qa ke' lespi'ye'elij qa le'tsweni'hij iye, hik kekhewe' iye aqsiihijkii qa pa' Intata hikpa' ta'lets pa' wit'ikesimeya'x qu' na'ni't ejupkii.^o

Pablo qa wetfeliji'm pekhewe'en in qi in yi'fen.

10 Qi in ye'le'wisi'mkii qe ta'lets pa' Yatsat'ax'inij in hats hijamti'ityiikii iye qa letsifeni't. Yijaa'ija in leneqjunu'taxi'tyij qa jutsitaxe qu' ewi'hi'ik'i qu' etsi'feni't.^p

11 In hit'ij aka'an nite' ikji' qu' hisu'un qu' qi qu' heifenhetii qe hats tsitjo'le'ej in hi'weju'lenij na'aj na'l ye'm.

12 Yakha' tsikfe'lets pa'n lunye'j qu' jina'nji' pa' witf'iljetsi' qa tsikfe'lets iye ka' lunye'j qu' ham hame' ine'm. Yakha' hats tsitjo'le'ej pa'qu' lunye'je' qu' nanam yiwets, week ekewe'en hi'weju'lenij. In k'ihin qa hi'weju'lenij qa lunye'j ji'ij iye in k'iyipkun hi'weju'lenij iye.^q

13 Yakha' week yeke' qe pa' Cristo tsit'unhet.^r

14 Qa hatsle weju'hij ekheweli't in lenekihijup week na'aj yijunye'jkii.

15 Qa ekheweli't lenikfe'li'lets Filipos leitets, in i'nk'a lepi'ye'etik'i eke' le'sits wi'tlizei in henfeli' ha' witset Filipos qa ink'ate in hats hakik'ui ha' sehe' Macedonia, qa ham pe'qu' uja'xe' inefefetsipji' pa' Intata qu' netsi'fenij pe'ye' i'nli'i qu' l'astaye', qa ekheweli't qa u'ja'xh'i'in in l'inqekenihijyiikii ekewe'en.^s

16 Qa hik lunye'j iye in mexe ha'ni' ha' witset Tesalónica hikha' i'nji' iye ha' sehe' Macedonia qa na'l iye ke' l'inqekeni'tyijiikii l'astai qu' etsi'feni't.^t

17 In hit'ij aka'an nite' ikji' qu' qi qu' hisu'un qu' eshisi'ihijkii pe'ye', ewi'hte in hisu'un qu' les net'ijaifik'i pekhewe' hats na'li't e'm na' wa'sji'.^u

18 Week heyesti'yij kekhewe' l'inqekeni'tyijii lenke'kinenihij ha' Epafrodito qa mexe na'l ene' ya'maneyij. Kekhewe' l'inqekeni'tyijii hik lunye'j qu' ewjisiyi'im pa' Intata na'aj testi'yij (ofrenda), ma' qa yisu'unija.^v

19 Qa hik ta'hijupi' pa' yeqe Dios qu' nelisi'hij week pa'qu' hami't e'm qe ham l'aka'the'ye' pe' lewekwekits qu' nelisihijkii qe hijayani't ha' Jesucristo.^w

20 Pa' Intata Dios jitewqinhetji'ha ene' week lahatsiyij. Hik aka' yijat'ij qu' lunye'je' (Amén).^x

Pablo qa wetfel.

21 Hewetfelii week hekhewe' hats yatsat'etsij ha' Jesucristo. Qa enewe' l'nyijup inefefetsipji' ha' Cristo wetfeli't ei iye.

^o 4:9 Jud 3 ^p 4:10 Fil 1:5; 2Co 8:1-2; 11:9 ^q 4:12 1Co 15:58 ^r 4:13 2Co 12:9; Ef 3:16; Col 1:11; 1Ti 1:12; 2Ti 4:17 ^s 4:15 Fil 1:1,5; Hch 16:9 ^t 4:16 Hch 17:1; Mt 6:8
^u 4:17 Mt 3:8; Ro 1:13; Ga 5:22 ^v 4:18 Fil 1:5; 2:25; He 13:21 ^w 4:19 Mt 27:46; Ro 1:8; Fil 1:8 ^x 4:20 1Ts 1:3; 3:11,13; Ga 1:4,5; 1Ti 1:17; 2Ti 4:18; He 13:21; Ro 11:36; Ap 22:21

²²Qa week hekhewep iye inefetsipji' ha' Cristo wetfeli't ei iye, qa hik
hunya'jei iye in wetfeli't ei ne' i'ni' ne' lets'i' na' qi wittata César.^y

²³Pa' heqi'fenkeye'j ha' Yatsat'ax'inij Jesucristo qu' na'ni't ejupkii. Amén.^z

^y 4:22 Mt 22:17; Lc 20:22; Fil 1:7 ^z 4:23 Ro 1:9